

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องแรงจูงใจของชาวพุทธไทยต่อการจาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล เพื่อศึกษาแรงจูงใจ และเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจของชาวพุทธไทยต่อการจาริกบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล อันประกอบด้วย สถานที่ประสูติ ลุมพินี สถานที่ตรัสรู้ พุทธคยา สถานที่แสดงปฐมเทศนา สารนาทและสถานที่ปรินิพพาน กุสินารา ตั้งแต่ ตุลาคม ๒๕๕๗ – มีนาคม ๒๕๕๘ โดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

๓.๒ การกำหนดกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

๓.๓ เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการสุ่มตัวอย่าง

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

วิธีการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

๓.๒ การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

๓.๒.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นชาวพุทธไทยที่เดินทางไปจาริกแสวงบุญยังสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ – เดือนมีนาคม ๒๕๕๘ จำนวน ๗,๐๐๐ คน

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการสุ่มจากประชากร คือ ชาวพุทธไทยที่กำลังเดินทางจาริกแสวงบุญ ชาวพุทธไทยที่อยู่ระหว่างเดินทางจาริกแสวงบุญ และชาวพุทธไทยที่เดินทางจาริกแสวงบุญแล้ว ยังสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล อินเดีย และเนปาล ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๔๐๐ คน โดยใช้สูตรยามาเน่ (YAMANE) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ ความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ ๕ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N (e)^2}$$

โดยให้ N = จำนวนประชากรทั้งหมด
 n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ (๐.๐๕)

$$\text{แทนค่า จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{๗,๐๐๐}{๑ + ๗,๐๐๐ (๐.๐๕)^๒}$$

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง} = ๔๐๐$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างทำการศึกษาวิจัยในครั้งนี้รวม ๔๐๐ คน

๓.๓ เครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้มาตรวัดแรงจูงใจแบบลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบสอบถาม โดยการแปลความหมายของคะแนนที่ได้จากมาตรวัดแรงจูงใจ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) เกี่ยวกับแรงจูงใจของชาวพุทธไทยต่อการจาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยมีขั้นตอน ลักษณะและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

๑. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจของชาวพุทธไทยต่อการจาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. กำหนดกรอบปัจจัย ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

๓. สร้างเครื่องมือแล้วนำเสนอร่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ และแก้ไขปรับปรุง

๔. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วไปหาคุณภาพเครื่องมือ

๕. ปรับปรุงแก้ไข

๖. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอน มีลักษณะการถามแบบปลายปิด มีคำตอบให้เลือก (Multiple Choices) และแบบปลายเปิด (Open-ended) คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การเดินทางต่างประเทศที่ผ่านมา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน มีทั้งหมด ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกเมื่อเดินทางจาริกบุญสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล ได้แก่ สถานที่ประสูติ ตรัสรู้ แสดงปฐมเทศนา และปรินิพพาน

๑. แรงจูงใจภายนอกต่อสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล มีทั้งหมด ๒๑ ข้อ

๒. แรงจูงใจภายในต่อสังเวชนียสถาน ๔ ตำบล มีทั้งหมด ๒๐ ข้อ

ลักษณะแบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

๕	หมายถึง	แรงจูงใจในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	แรงจูงใจในระดับมาก
๓	หมายถึง	แรงจูงใจในระดับปานกลาง
๒	หมายถึง	แรงจูงใจในระดับน้อย
๑	หมายถึง	แรงจูงใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของชาวพุทธไทยต่อการจาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล ในครั้งต่อไป เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของตนตามความรู้ความเข้าใจได้อย่างอิสระ

๓.๓.๓ การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหา โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เที่ยงตรง และครอบคลุมตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์ แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจำนวน ๓ ท่าน ประกอบด้วย

๑) ดร.เริงชัย หมื่นชนะ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒) ดร.วุฒินันท์ กันตะเทียน

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) ดร.ประมุข สารพันธ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้จาริกแสวงบุญ ณ สังเวชนียสถาน ๔ ตำบล จำนวน ๓๐ คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) หรือค่าความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์หรือค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๕๐

๓. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลประชากรเป้าหมายต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัย ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้จาริกแสวงบุญ ณ สัณเฑียรสถาน ๔ ตำบล เพื่อขออนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

๒. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอให้กับกลุ่มตัวอย่าง

๓. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ผู้จาริกแสวงบุญ ณ สัณเฑียรสถาน ๔ ตำบล ตอบแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืน

๔. ทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการวิจัย

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

นำแบบสอบถามทั้งหมดตรวจสอบหาความสมบูรณ์ถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติคำนวณหาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

๒. ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจของชาวพุทธไทยต่อการจาริกแสวงบุญ ณ สัณเฑียรสถาน ๔ ตำบล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๓. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับแรงจูงใจ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) และ เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

๔. ข้อมูลความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ของผู้แสดงความคิดเห็น

๕. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ในแต่ละช่วงเท่ากับ (๐.๘) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๒๑ – ๕.๐๐ หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๔๑ – ๔.๒๐ หมายความว่า ระดับแรงจูงใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๑ – ๓.๔๐ หมายความว่า ระดับแรงจูงใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๘๑ – ๒.๖๐ หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๘๐ หมายความว่า ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

สถิติใช้ในการวิจัย

๑. หาค่าร้อยละ (Percentage)

๒. ค่าเฉลี่ย (Mean)

๓. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

๔. การทดสอบค่าที (t-test)

๕. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance)